

พระยาพิชัยดาบหัก.....ผู้จงรักภักดีต่อแผ่นดิน

โดย ว่าที่ ร.ต.กิตติ บุญสำราญ

ประจำแผนกการพิธี กปศ.ยศ.ทร.

ในยุคสมัยที่บ้านเมืองมีเภทภัย ก็มักจะปรากฏผู้ที่มีอุดมการณ์มั่นคงในการกอบกู้บ้านเมืองและขจัดปัดเป่าภัยอันตรายต่าง ๆ ให้พ้นภัยจากข้อศึก คอยทำนุบำรุงสุขให้แก่ประชาชน มีบางท่านที่เป็นผู้กล้าหาญเข้ารบบุก ประจันหน้าข้าศึกจนแตกพ่ายถอยร่นไป ผู้หาญกล้าหลายท่านไม่สามารถจารึกชื่อในประวัติศาสตร์ไทยเพราะท่านไม่มีตำแหน่งทางการเมืองหรือตำแหน่งทางทหาร แต่วีรกรรมของหลายท่านได้ช่วยให้ไทยสามารถดำรงความเป็นเอกราช รักษาบูรณภาพแห่งดินแดนไทย ถวายความจงรักภักดีและ เทิดถวายเป็นเกียรติแด่องค์พระเจ้าอยู่หัว เมื่อเป็นเช่นนี้ เหล่าวีรชน จึงสมควรได้รับการรำลึกและเคารพและเป็นต้นแบบที่ดีแก่อนุชนรุ่นหลัง

สำหรับวีรชนที่ขอเสนอใน โอกาสนี้ ถือเป็นผู้ที่มีความกล้าหาญจงรักภักดี และเป็นผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ กอบกู้เอกราชไทย ติดตามเสด็จพระราชดำเนินสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชในหลายสมรภูมิตั้งแต่ต่อสู้ป้องกันชาติ แผ่นดินให้รอดพ้นจากภัยคุกคามจากภายนอกได้อย่างเต็มกำลังความสามารถ และที่สำคัญชาติกำเนิดของท่านก็มาจากสามัญชน แต่ก็ต่อสู้ด้วยตนเองมาตลอด จนสามารถสร้างผลงานระดับชาติ ให้ลูกหลานไทยถือเป็นเยี่ยงอย่างที่ดีได้ท่านคือ พระยาพิชัยดาบหัก

พระยาพิชัยดาบหัก เดิมชื่อว่า “จ้อย” หรือ นายทองดี ถือกำเนิดเป็นลูกชวานาเมืองพิชัย (ปัจจุบันเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดอุตรดิตถ์) เกิดในปลายสมัยรัชกาลพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ จ้อยเป็นเด็กกล้าหาญ มีความโอบอ้อมอารี และเป็นที่รักใคร่ของเพื่อน ๆ ในวัยเดียวกัน คุณสมบัติที่เด่นของจ้อยคือมีความสามารถทางด้านการค้าขาย ต่อมานายทองดีได้มีโอกาสกับพระยาตาก และพระยาตากได้สนับสนุนให้นายทองดีเข้ารับราชการจนได้บรรดาศักดิ์ เป็นหลวงพิชัยอาสา

ในปี พ.ศ.๒๓๐๑ เกิดเหตุจวนวายขึ้น หลวงพิชัยอาสาได้ติดตามพระยาตากไปทำสงครามด้วยความกล้าหาญ จนเมื่อพระยาตากสามารถกอบกู้เอกราชชาติไทยและขึ้นครองราชย์เป็นพระมหากษัตริย์จึงทรงโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ เลื่อนบรรดาศักดิ์เป็น พระยาสิทธิราชเดโช และ พระยาพิชัย ดาบดำดပ် และทรงมอบหน้าที่ ให้คุมทหาร ๘,๐๐๐ คน มารักษาการเมืองพิชัยและมอบอำนาจให้ประหารชีวิตคนได้ ในปีนั้นพม่าได้ยกทัพมาตีเมืองสำคัญทางภาคเหนือตามคาดหมายของพระเจ้ากรุงธนบุรี พระยาพิชัยได้ต่อสู้ข้าศึกและได้ใช้ดาบไล่ฆ่าฟันพม่าจนดาบหัก แต่ก็ยังคงใช้ทั้งดาบตีและดาบที่หักรุกไล่ฆ่าฟันทหารพม่าจนแตกพ่ายไป ตั้งแต่นั้นมาพงศาวดารก็เรียกท่านว่า “พระยาพิชัยดาบหัก”

นี่คือตัวอย่างของทหารหาญที่มีความจงรักภักดีต่อแผ่นดิน ไม่คำนึงถึงชีวิตของตนทุ่มเทแรงกายแรงใจ ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มกำลัง โดยกำเนิดของท่านเป็นเพียงลูกชวานาที่ แต่ท่านก็ได้มีความพยายามจนมีโอกาสเข้ารับราชการสนองคุณแผ่นดิน นี่คือ ความตั้งใจจริงรักตนเองและกระตือรือร้น ขวนขวายในการศึกษาหาความรู้ และฝึกฝนจนชำนาญสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ ท่านมีความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวในหลายสมรภูมิ ถือได้ว่าท่านได้รับเคียงบ่าเคียงไหล่กับสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ในการกอบกู้เอกราชและรวบรวมประเทศ

จากวิกรรณดังกล่าว ถือเป็นส่วนหนึ่งของคุณความดีที่บรรพบุรุษไทย อย่างเช่น พระยาพิชัย
ดาบหัก กระทำต่อแผ่นดิน และเป็นแบบอย่างที่ดีของคนไทยในยุคต่อมา ผู้ควรแก่การยกย่องให้เป็นตัวอย่าง
ที่ดีของคนไทยที่ควรจดจำ
